

Bilginin Organizasyonunda Ulusal Dizinlerin Önemi Ve Atıf Sistemi Üzerine
Düşünceler = Remarks On The Importance Of National Indexes And Citation System In
Information Organization

Doç. Dr. Doğan Atılğan

Özet:

Ülkelerin bilimsel gelişmelerinin değerlendirilmesindeki belirli ölçütler arasında, bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı, araştırma ve geliştirme faaliyetlerine milli gelirden ayrılan pay, bilimsel araştırmaya katılan insan gücü ve yapılan bilimsel faaliyetler yer almaktadır. Bilimsel çalışmaların ulusal ya da uluslararası tanınan dergilerde yer alması, bu çalışmalara erişim ve yaygın kullanım açısından önemli bir ölçüttür. Bilimsel bir çalışma alanında üretilmiş başka çalışmalardan soyutlanamaz. Bilimsel üretim süreci içinde araştırmacılar daha önce yapılmış araştırmalardan yararlanmaktadırlar. Bir bilimsel çalışmanın kimler tarafından ve hangi oranda kullanıldığının ölçülmesini sağlayan kaynaklar da atıf dizinleridir. Uluslararası atıf dizinleri ülkemizde özellikle akademik çevrelerde yoğun olarak kullanılırken, Ülkemizde ulusal bir atıf dizini bulunmamaktadır.

Bu çalışmada ulusal dizinler üzerinde durulacak ve ulusal atıf dizinlerinin bulunmamasının olumsuz yönleri vurgulanacaktır.

Abstract:

Utilization of information and communication technology, portion of national budget allocated for research and development, man-power participating in scientific research, and scientific activities are specific criterions in evaluation of countries' scientific improvements.

Scientific activities taking part in well-known national or international serials are significant criterions for access and common usage standing point of view. A scientific study cannot be abstracted by other studies in its domain. Throughout scientific production process, researchers benefit from previous researches. Citation indexes are sources of measure in terms of usage proportion and user profile. International citation indexes are intensively used especially by academic groups, on the other hand, there isn't any national citation index in our country.

In this paper, national indexes and the drawbacks of lacking national citation indexes will be emphasized.

Giriş

Ülkelerin bilimsel gelişmelerinin değerlendirilmesindeki belirli ölçütler arasında, bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı, araştırma ve geliştirme faaliyetlerine milli gelirden ayrılan pay, bilimsel araştırmaya katılan insan gücü ve yapılan bilimsel faaliyetler yer almaktadır. Bilimsel faaliyetlerin değerlendirilmesi ise yapılan yayınlarla ve alınan patentlerle ölçülmektedir. Yapılan yayınların uluslararası tanınan dergilerde yer alması ve bu dergilerin tanınmış indekslerde taranıyor olması da önemli bir ölçüttür.

Bilimsel araştırma ve incelemeler sonucu oluşturulan yayınların kullanılması, yeni bilgi ve araştırmalara kaynaklık oluşturması ise ancak bu yayınların nerede, ne

zaman ve kim tarafından üretildiğinin bilinmesi ile mümkündür. Kütüphanecilik literatüründe 'bibliyografik denetim' olarak adlandırdığımız bu olgu ise bilginin organizasyonu ile gerçekleşir. Üretilen bilgileri içeren bilgi kaynaklarının hizmete sunulması, yani kullanıcılar tarafından yararlanılabilmesi bunların düzenlenmesine bağlıdır. Düzenlenen bilginin bibliyografik kayıtlarının hizmete sunulduğu temel araçlarda kataloglar, bibliyografyalar ve dizinlerdir.

Bilginin Organizasyonunda Ulusal Dizinler

Bilimsel bilginin bibliyografik denetiminin sağlandığı önemli araçlar kataloglar, bibliyografyalar ve dizinlerdir. Dizinler belirli bir konu ya da konularla ilgili bilgi parçalarını bir araya getirerek araştırmacılar için gerekli bibliyografik bilgileri derleyen kaynaklardır

Uzun zamandan beri bilimsel çalışmalarda önemli bir yer tutan dizinlerin ülkemiz açısından gelişimine bakacak olursak çok eskilere kadar gideriz. Tarihi süreç içinde ülkemizde ilk dizin çalışmaları toplu kataloglar olarak karşımıza çıkmaktadır. Osmanlı döneminde Fatih zamanında İstanbul'da bulunan kütüphanelerin vakfiyelerinde kütüphanede bulunan eserlerin basit listelerinin hazırlandığı bilinmektedir. Yine Osmanlılar zamanında İstanbul, Konya ve Bursa'daki kütüphanelerin toplu kataloglarının hazırlandığını biliyoruz. (Sefercioğlu: 1999).

İçerik ve biçim olarak değişikliklere uğramasına karşın bibliyografik çalışmalar bilginin düzenlenmesindeki önemini korumaktadır. Günümüzde basılı ve/veya elektronik ortamda kullanıcıların hizmetine sunulan bibliyografyalar belirli bir konu için hazırlanmış olabileceği gibi ulusal ya da uluslararası düzeyde hazırlanmış bibliyografyalar da vardır. Bibliyografik çalışmalar sadece bibliyografik bilgi vermekten öte bibliyografik bilginin yansıttığı yayının içeriği ve kullanılabilirliği ile ilgili de bilgi verir olmuştur.

Kitap vb. bilgi kaynaklarını yansıtan, bibliyografik denetimini sağlayan konu ya da ulusal bibliyografyalar olduğu gibi (Türkiye Bibliyografyası, Devlet Yayınları Bibliyografyası ve Yunus Emre Bibliyografyası gibi), makale ve/veya sempozyum bildirilerinin bibliyografik bilgilerinin verildiği dizin özellikleri de taşıyan ulusal yada konu bibliyografyaları da vardır. (Türkiye Makaleler Bibliyografyası, Türkiye Eğitim Araştırmaları Veri Tabanı, Sosyal Bilimler Veri Tabanı vb.)

Ulusal bibliyografya özelliği taşıdığını söylediğimiz Türkiye Bibliyografyası Milli Kütüphanemiz tarafından yayınlanmaktadır. Milli Kütüphaneye gelen yayınların bibliyografik bilgilerinin yansıtıldığı bu bibliyografyamızın tam bir ulusal kaynak olduğunu söylemek güçtür. Çeşitli yasal boşlukların doğurduğu açıklardan dolayı derlenemeyen eserler (yaklaşık %40) Ulusal Bibliyografyamızda yer almamaktadır. Ulusal dizin niteliği de taşıyan bir diğer çalışma ise Türkiye Makaleler Bibliyografyasıdır. Derleme yolu ile Milli Kütüphaneye gelen ve Kütüphane tarafından Türkiye Makaleler Bibliyografyasına alınması uygun bulunan ve Bibliyografya Bölümüne özel olarak gönderilen dergilerdeki makalelerin yansıtıldığı bu bibliyografyamızda da Milli Kütüphane tarafından seçilmeyen ve derlenemeyen dergilerdeki makalelerin bibliyografik kimlikleri yer almamaktadır.

Milli Kütüphanemizin hazırlayıp yayınladığı bu bibliyografyalardan başka ulusal dizin niteliğinde başka çalışmalarda yapılmaktadır. TÜBİTAK Ulakbim tarafından

hazırlanan bu dizinlere ulusal olma ve konularında yayınlanan süreli yayınların bibliyografik denetimini gerçekleştirmesi açısından kısaca değinmek istiyorum.

Türk Tıp, Mühendislik ve Temel Bilimler, Tarım, Veteriner ve Biyoloji Bilimleri ve Sosyal Bilimler konusunda hazırlanan dizinler elektronik ortamda hizmete sunulmaktadır.

Bu dizinlerden: **Mühendislik ve Temel Bilimler** ile ilgili olanı 1992 yılında başlamıştır. İlk önce herhangi bir değerlendirme ve seçim ölçütleri belirlenmemiş ve konu ile ilgili dergiler dizinlenmeye çalışılmıştır. 1992–1995 yılları arasında 236 dergi ve toplam 4031 makale dizinlenmiştir.

1996–1999 yılları arasında Ulakbim'in kurulması ve TÜRDOK'dan devir işlemleri nedeni ile çalışmalar durma noktasına gelmiştir. 2000 yılından sonra tekrar başlatılan çalışmalara 2001 yılında dergi seçim ölçütleri konulmuş ve dergiler seçilerek alınmaya başlanmıştır. Aynı zamanda duraksama yıllarına ait çalışmalar da geriye dönük olarak sürdürülmektedir. Dizinleme işlemlerinde JICST (Japan Information Center of Science and Technology) tezarusu kullanılmaktadır. İndeksleme sırasında kullanılan JICST terimlerinin Türkçe karşılıkları verilmekte, ayrıca Tezarusta bulunmayan terimlerin İngilizce ve Türkçe olarak girildiği bir Serbest Terimler Dizini oluşturulmaktadır. Bugüne kadar 13401 JISCT terimi Türkçeleştirilmiş, 6813 serbest terim dizine eklenmiştir. Yani toplamda 20.000'i aşkın terim girişi yapılmış ve bu konuda önemli bir terim listesi oluşturulmuştur (<http://www.ulakbim.gov.tr/servisler/uvt/muhendislik>)

Bir diğer dizin 1996'dan günümüze Sağlık Bilimleri alanında yayınlanan seçilmiş Türkçe dergileri içeren **Türk Tıp Dizini**dir. Oluşturulan kurul tarafından belirlenen ölçütler doğrultusunda seçilen dergilerin dizinleme işlemlerinde MESH (Medical Subject Headings) konu başlıkları kullanılmaktadır. Türk Tıp Dizini 2000 yılından başlayarak, dergilerin Web sayfaları üzerinden öz ve tam metin'lerine erişim sağlanmaya başlanmıştır. Türk Tıp Dizini, Sağlık Bilimleri alanında, Türkiye'de yayımlanan süreli yayınlarda yer alan Türkçe ve diğer dillerdeki makaleleri kapsamaktadır. Dizinde taranan makalelerin %25'i İngilizce'dir. 1993–1997 yılları arasında basılı yayımlanan Türk Tıp Dizini, 2000 yılından itibaren, 1996 ve sonrası sayıları kapsayacak şekilde, elektronik ortamda taranabilir formatta hizmet vermektedir. (<http://www.ulakbim.gov.tr/servisler/uvt/tip/>)

Tarım, Ormancılık, Veterinerlik, Hayvancılık ve Biyoloji Dizini ise konularında yayınlanan dergilerden seçilen makaleleri içermektedir. 2001 tarihinden itibaren veri tabanına girecek dergiler belirlenmiş olan ölçütlere göre seçilmektedir. İndeksleme işlemlerinde CAB (Commonwealth Agricultural Bureau) tezarusu kullanılmaktadır (<http://www.ulakbim.gov.tr/servisler/uvt/tarim/>)

Sosyal Bilimler Dizini (SBVT) oluşturma çalışmaları ise 2002 yılında başlamıştır 2003 yılından bu yana da ULAKBİM'e ulaşan dergiler değerlendirme sürecine alınarak veri giriş ve indeksleme çalışmaları başlamıştır. Dizin 18 ayrı konu başlığı altında Türkiye'de yayımlanan süreli yayınları içermektedir. Dizine giren dergiler uluslararası standartlar ölçüsünde belirlenen ölçütler doğrultusunda seçilmektedir. SBVT'ye kabul edilen ve gözlem sürecine alınan tüm dergiler veri tabanı ölçütlerine uygunlukları açısından düzenli olarak izlenmektedir.

SBVT'de yer alan kayıtlar bibliyografik formatta Türkçe ve/veya İngilizce özleri ile birlikte sunulmaktadır. SBVT "Makale Seçim Kriterleri"ne göre veri tabanına,

araştırma/derleme makaleleri, vakâ sunumları ve proje tanıtımları alınmaktadır. Bildiri ve kitap tanıtımlarında makale formatında yayınlanmaları koşulu aranmaktadır. Çeviri, tanıtım, haber türü yayınlar veri tabanına dâhil edilmemektedir. Veri tabanında indekslenen dergiler, "SBVT Katılım İzni Sözleşmesi'nde yer alan ilgili maddeye onay vermeleri durumunda elektronik ortamda tam metin olarak da erişime açılacaktır. (<http://www.ulakbim.gov.tr/servisler/uvtsosyal>)

Yukarıda verilen konu dizinleri ulusal olma iddiası ile yayınlanmakla birlikte açıklamalardan da anlaşılacağı gibi belirlenen değerlendirme ölçütlerine göre seçilen dergilerden oluşmaktadır¹. Bu nedenle tam olarak ulusal özellik taşımamakla birlikte alanlarında en kapsamlı çalışma olmaları ve yerlerini dolduracak ulusal başka dizinler yayınlanıncaya kadar ulusal olma iddialarını sürdüreceklerdir.

Ulusal dizinlerde yer alan bilimsel yayınların değerlendirilmesi ulusal bilim hayatımızı ortaya koyma açısından önemli bir ölçüttür. Ancak her bilimsel çalışma kendi içinde ne kadar başarılı olursa olsun yapılan bilimsel çalışmalar başka araştırmacılar tarafından kullanılmadıkça istenen başarıyı yakalamış sayılmaz. Bilimsel çalışmaların başka araştırmacılar tarafından kullanılmasının ölçülmesi de atıf analizleri ile mümkündür.

Atıf çalışmaları

Bir düşüncenin kaynağını açıklama ya da “atıf yapma” kavramı matbaanın icadından sonra rönesansla birlikte gelişmiştir. (Al ve Tonta, 2004: 21) Bilimsel bir çalışma alanında üretilmiş başka çalışmalardan soyutlanamaz. Bilimsel üretim süreci içinde araştırmacılar daha önce yapılmış araştırmalardan yararlanacaklardır. Referans listeleri ve dipnotlar bir çalışmanın başka bir çalışmadan yararlanılmasını yani atıf yapan ile atıf yapılan arasında bir ilişki olduğunu göstergesidir. Diğer bir deyişle alıntı yapan kişi ile alıntı yapılan kişi arasındaki ilişki dilimizde atıf olarak tanımlanmaktadır (Gökkurt: 1997: 16).

Harrod's Librarians' Glossary adlı kütüphanecilik terimleri sözlüğünde atıf “ Bir dokümanda verilen başka bir metnin bir bölümüne ya da tamamına ilişkin referans” olarak tanımlanmaktadır. (Harrod's: 2002. 139)

Atıfta bulunan ile atıfı yapan kişi arasında ilişkinin incelenmesi sonucunda da atıf dizinleri ortaya çıkmıştır. Atıf dizinleri bilgi kaynağı için yazarın çalışma konusuyla ilgili referansların tanıtılması düşüncesine dayanmaktadır. (Gökkurt: 1997: 18) Atıf dizinleme çalışmaları ilk olarak 1873 yılında ‘Shepherd's Citations’ adlı kaynağın yayınlanmasıyla başlamıştır. 20. yüzyılda 1961 yılında önce Science Citation Index, daha sonra da 1973 yılında Social Science Citation Index ve 1978 yılında da Arts and Humanities Citation index Bilimsel Bilgi enstitüsü ISI (Institute for Scientific Information) tarafından yayınlanmasıyla atıf dizinleri elektronik ortamda erişilebilir olmuştur.(Al ve Tonta: 2004: 21)

ISI tarafından yayınlanan atıf dizinleri araştırmacılara:

Bilgi erişim aracı olarak,

Bilimsel çalışmalarla ilgili olarak istatistiksel değerlendirme aracı olarak ve

Atıf analizi çalışmaları,

olarak üç temel konuda destek sağlamaktadır.

¹ Veri tabanlarına girecek dergilere ilişkin değerlendirme ölçütleri verilen elektronik adreslerden edinilebilir.

Atıf dizinleri bilgi erişim aracı olarak iki temel işlevi yerine getirir. Bunlardan birincisi bibliyografik bilgilere erişimdir: Atıf dizinleri belirli bir yazarın çalışmalarına ya da belirli bir kurumda yapılan çalışmalara veya belirli bir kaynaktan yapılan çalışmalara erişimi olanaklı kılar. Bu tür bilgi erişimi araştırmacılar kadar kütüphaneciler için de önemlidir. Bu tür kaynaklar kütüphanecilerin bilgi kaynağını öğeleri ile tanımlamaya yani bibliyografik bilgileri tam olarak belirlemeye yardımcı olur. (Gökkurt 1997: 29)

Atıf dizinlerinin ikinci işlevi ise birbirini izleyen araştırmalara erişimi sağlamasıdır. Belirli bir konuda farklı zamanlarda yapılmış birbirini izleyen çalışmalar atıf dizinleri tarafından ortaya konmaktadır. Bilimin her konusunda bir dönemde yapılmış bir çalışmaya sonraki dönemlerde farklı araştırmacılar atıfta bulunmaktadır. Sonraki dönemlerde yapılan atıflar aracılığı ile o konuda yapılmış ilk çalışmalara da erişim sağlanabilmektedir. (Gökkurt 1997: 30)

Bilimsel araştırmaların sürdürülmesi ve bilgiye erişimin sağlanarak araştırma etkinliğinin artırılmasındaki rolünü belirttiğimiz atıf dizinlerini diğer dizinlerden ayıran özelliklerini şöyle sıralayabiliriz.

Atıf dizinleri bir konuyla doğrudan ilgili çalışmaları ortaya koyar,

Atıf dizinleri bir konuyla en az ilgili çalışmaları ortaya koyar,

Atıf dizinlerinde belirlenen anahtar kelimeler atıf ve referans bilgilerinden oluştuğu için, konu dizinlemesinde kullanılan kelime, kavram ve terimlere ilişkin olarak yüklenen anlam karmaşası ortadan kalkar.

Atıf dizinleri güncelliğini yitiren bilimsel ve teknik kavramları bir araya getirerek anlam karışıklığı doğmasını engeller. (Gökkurt 1997: 37)

Bilgi kaynaklarının katlanarak artması, istenilen bilgiye isabetli erişimde geleneksel dizinlerin yetersiz kalacağı varsayılmaktadır. Bu durum atıf dizinlerinin önemini biraz daha artırmaktadır. Atıf dizinleri içerdikleri dergilerde yer alan bilimsel çalışmalara yapılan atıfları listelemektedir. Dergilerin bilimsellik düzeylerine göre sıralanmaları ise atıf analizi sonucu gerçekleşmektedir.

Atıf analizi:

Atıf yapan ile atıf yapılan arasındaki ilişkinin incelenmesi atıf analizinin kapsamını oluşturmaktadır. Atıf analizinin üç temel uygulama alanı bulunmaktadır. (introduction: 203)

1. Bilimsel yayınların, bilim adamlarının ve akademik kuruluşların nicelik ve nitelik yönünden değerlendirilmesi,

2. Bilim ve teknolojinin tarihsel gelişiminin modelinin oluşturulması,

3. Bilgi erişim modelinin oluşturulması.

Atıf dizinlerinin bibliyografik denetim aracı olarak kullanılmaları yanında yüklendikleri daha farklı işlevlerde vardır. Bu işlevleri şöyle sıralayabiliriz. (Eugene: 62)

1. Bilimsel süreli yayınların içerdikleri makalelerle bilimsel kuruluşların faaliyetlerini gösterme ve performanslarını değerlendirme,
2. Farklı bilimsel konulardaki süreli yayınlar arasındaki ilişkiyi ortaya koyma,
3. Bilimsel bir alanda ortaya çıkan yeni konuları gösterme,
4. Bilimsel ilerlemeye katkıda bulunan çalışmaları konularına göre sıralama,
5. Bilimsel süreli yayınların evrensel bilime yaptıkları katkıya göre sıralanmalarını ve verimliliklerini değerlendirme,

Uluslararası düzeyde atıf analizi değerlendirmeleri yapan temel kaynak ISI tarafından yayınlanan ‘Journal Citation Report’ adlı yayındır. Bu eser içerdği her dergi için yapılan toplam atıf sayısını, derginin her sayısındaki toplam makale sayısını ayrıntılı olarak vermektedir. Bu veriler dergilerin önem sıralamasını yapmada yardımcı olmaktadır. Dergilerin önem sıralamaları etki faktörleri ve güncellik değerleri kullanılarak yapılmaktadır. (www.isinet.com)

Her derginin atıf oranının belirlenmesi için dergilerde yer alan her makaleye yapılan atıf sıklıklarının belirlenmesi gerekmektedir. Elde edilen sonuç derginin atıf potansiyelini oluşturmaktadır.

Atıf analizlerinde sadece atıf oranını ya da atıf potansiyelini göz önünde bulundurmak gerçekçi bir değerlendirme olamaz. Bir derginin sadece belirli bir yılda aldığı atıfla o derginin atıf performansının ölçülmesi bizi yanıltıcı sonuçlara götürebilir. Bu nedenle her dergi için ortalama atıf oranlarının belirlenmesi daha bilimsel bir değerlendirme olacaktır. Bir dergide yer alan makalelere belirli bir yılda ortalama olarak hangi sıklıkla atıf yapıldığının belirlenmesi de ‘etki Faktörü’ olarak tanımlanmaktadır.(Gökkurt: 1997 65; Alkan. 1998: 284) Yayınlanan her makalenin aldığı atıf sayısı ne kadar çok olursa etki faktörü o oranda yükselecektir. Etki faktörü değerleri yüksek olan süreli yayınlar nitelikli olarak kabul edilirler. ISI dergilerin bilisel önem sıralamalarında etki faktörünü bir ölçüt olarak kullanmaktadır.

Ülkemizdeki kütüphanecilik literatüründe atıf analizi konusunda ve/veya dergilerin etki faktörlerinin ölçüldüğü çalışmalara az da olsa rastlanmaktadır (Kurbanoglu 1996, Gökkurt 1997 ve 1998, Alkan 1998, Gürdal 2002, Tonta 2002, Al ve Tonta 2004) Yapılan bu çalışmalar daha çok belirli bir materyal türü veya kütüphanecilik dergileri ile sınırlı kalmaktadır.

Sonuç:

Ülkemizdeki bilimsel kabul edilen dergilerin etki faktörlerini ve bu dergilerde yer alan çalışmalara yapılan atıfları gösteren ulusal bir kaynak bulunmamaktadır. Bu nedenle ülkemizde bilimsel yayın yapan akademisyen ve araştırmacılarımızın yurt dışında yaptıkları yayınların sayılarına bu araştırmalarının atıf alıp almadığına veya kaç atıf aldığına ilişkin bilgilere kolayca erişilebilmektedir. Ancak yapılan bilimsel çalışmalara yapılan atıflardan öte onların bibliyografik bilgilerine bile erişmek güçtür.

Türkiye’deki tüm bilimsel çalışmaları kapsamına alan ulusal bir çalışma hazırlamanın güçlüğü ortadadır. Böyle bir çalışma için gerekli alt yapının oluşturulması ve insan gücünün sağlanması için uzun bir zamana gereksinim olabilir. Ne var ki bu oluşumun beklenmesi sürecinde de zaman geçmektedir. Ulusal bir oluşum gerçekleşinceye kadar geçecek sürede konu veya bilim dallarında çıkan bilimsel çalışmalar için atıf analizi yapan kapsamlı çalışmaların başlatılması uygun olacaktır. Bu çalışmalar bir araya getirilerek ulusal atıf analizi çalışmalarının da temeli oluşturulmuş olacaktır.

Kaynakça:

Al, Umut ve Tonta, Yaşar. (2004) “Atıf Analizi: Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü tezlerinde atıf yapılan kaynaklar.”*bilgi Dünyası*”5. 1 19-47

Akkan, Nazlı. (1998) Temel ve uygulamalı bilim dallarında etki faktörü değeri en yüksek olan süreli yayınların Ankara'daki üniversite kütüphanelerinde bulunabilirliği. *Türk Kütüphaneciliği* 12,279-305

Bayram (Gökkurt), Özlem.(1998).” Atıf verisi(citation data) ve enformetrik yasalar.Türk Kütüphanecilik literatüründeki doktora tezleri üzerine bir uygulama. *Türk Kütüphaneciliği*. 12, 1 21-32

Eugene, Garfield. (1979). *Citation Indexing its theory and application in science, Technologies and humanities*. Philedelphia: ISI,

Gökkurt, Özlem.(1997) *Citation indeks ve Citation analizi: Enformetrik bir model çalışması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi Ankara Üniversitesi.

Gürdal, Oya (2002). Altın yılını yaşayan Türk Kütüphaneciliği dergisinden yansımalar” *Türk Kütüphaneciliği*. 16, 3 321-328

Harrod's Librarian's Glossary and reference book.(2002) ninth edition compiled by. Ray Prytherch. Aldershot: Gower publishing. 148.

Introduction to informetrics: Quantitative methods in library , documentation and information. (1990) Editors L. Egghe and R Rousseau. Amsterdam Elsevier

Kurbanoğlu, Serap.(1996). Türk Kütüphanecilerinin kullandığı dergiler. *Türk Kütüphaneciliği*. 10, 2 105-116

Sefercioğlu, Necmeddin. (1999).”Union catalogs in Turkey in the Nineteenth Century“ *Arayış : Kütüphanecilik ve kütüphaneler üzerine görüşler ve düşünceler*. İçinde Ankara: Türk Kütüphaneciler Derneği,.136-148

Tonta, Yaşar (2002). “Türk Kütüphaneciliği Dergisi 1987-2001” *Türk Kütüphaneciliği*. 16, 3, 282-320